

JUSTIITSMINISTEERIUM

Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie 07.02.2024

Meie 23.02.2024

nr 8-1/23/5602-25,
HTM/23-1630/-2K
nr 8-2/1416

Alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Haridus- ja Teadusministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu (*eelnõu*). Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

I. Sisulised märkused

- Eelnõu § 4 p-d 2 ja 3** – eelnõu kõnealused sätted näevad ette lapse elukohaga seotud regulatsiooni, mis lisandus eelnõusse pärast esimest kooskõlastusringi. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu hetkel, kas olukorras, kus lapsel on kaks erinevat tegelikku elukohta (nt kaks nädalat ema juures, kaks nädalat isa juures), on lapsel õigus vastavalt kaks nädalat käia ühes lasteaias ja kaks nädalat teises. Palume seletuskirjas täpsustada, et sellises olukorras on ühel vanemal õigus taotleda lasteaiakohta ühelt kohaliku omavalitsuse üksuselt (KOV) ja teisel vanemal teiselt ning sellest tulenevalt on kohustatud KOVe kaks. Kummalgi vanemal on kavandatava § 4 järgi õigus taotleda tema elukohajärgselt KOVilt kohta ja KOV kohustatud koha ka tagama – üks rahvastikuregistri (RR) kande alusel ja teine koostöös vanemaga tsiviilseadustiku üldosa seaduse järgi elukohta kindlaks tehes (nt vanem esitab kohtumääruse). Ka kehtiva koolieelse lasteasutuse seaduse järgi peab jagatud vanemluse puhul kahe KOVi kohakulud kandma KOV, kus on lapse elukoht RR kande järgi.
- Eelnõu § 13 ja 14** – eelnõu on muudetud arusaadavamaks, eristades lapsele vajaliku toe andmist kui teenust ja andmetöötlust. Palume siiski täpsustada eelnõu selliselt, et koolivälise nõustamismeeskonna soovitus eesmärk ja seega andmete kasutamine oleks üheselt arusaadav (näiteks täiendades § 13 lõiget 5 sõnadega „tõhustatud toe või eritoe rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks“) ning seletuskirjas välja tuua, et lasteaed võib koolivälise nõustamismeeskonna soovitus andmeid kasutada vaid tõhustatud ja eritoe pakkumisel.
- Eelnõu § 72 p 5** – kõnealuse punktiga 5 tunnistatakse kehtetuks rahvatervise seaduse § 12 lõige 3. Seletuskirja kohaselt on lastehoidu ja lasteaeda puudutav regulatsioon üle toodud käesolevasse eelnõusse ja säte on vastuolus korrakaitse seadusega. Palume seletuskirjas täpsustada, millisesse eelnõu sättesse on kõnealune regulatsioon üle toodud ning milles seisneb vastuolu korrakaitse seadusega.
- Eelnõu § 75 lg 1** – kõnealuse sättega täiendatakse sotsiaalhoolekande seadust §-ga 45³, mille lõikega 3 sätestatakse, et kui hoiuteenust osutatakse väljaspool hoiuteenust saava lapse eluruumi, peavad ruumid vastama rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 9 alusel kehtestatud tervisekaitse nõuetele ning ruumid ja ruumide evakuatsiooniteed vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud nõuetele. Kehtiva sotsiaalhoolekande seaduse § 153 punktid 3 ja 4 sätestavad, et sotsiaalteenuse osutamiseks antakse tegevusluba, kui teenuse osutamise koht vastab rahvatervise seaduse alusel kehtestatud tervisekaitse nõuetele ja tuleohutusnõuetele (ehitise tuleohutusnõuded on kehtestatud ehitusseadustiku § 11 lg 4 alusel antud määrusega). Palume hinnata, kas lisatav säte kordab tarbetult juba kehtivas seaduses olevat nõuet.

5. **Eelnõu § 75 p 3** – kavandatava lõike 2 kohaselt kehtib sama paragrahvi lõike 1 alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamiseks majandustegevuse jätkamise teate esitanud isiku tegevusluba, kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtiva redaktsiooni nõuetele. Isik, kes jätkab suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamist, on kohustatud viima oma majandustegevuse käesoleva seaduse alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtiva redaktsiooni nõuetega vastavusse hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks. Kui isik ei ole nimetatud tähtajaks oma majandustegevust käesoleva seaduse nõuetega vastavusse viinud, lõpeb tema tegevusloa kehtivus 2026. aasta 1. septembril.

Eeltoodud sätte viimasest lausest võib järeldada, et kui isik ei ole oma majandustegevust uute nõuetega vastavusse viinud, siis lõpeb tema tegevusluba automaatselt. Kõnealuses eelnõu sättes kirjeldatud olukorda, kus isik esitab majandustegevusega jätkamise teate, kuid ei vii oma majandustegevust tähtaegselt uute nõuetega kooskõlla, saab 01.09.2026 seisuga käsitada nii majandustegevusest loobumisenä kui ka majandustegevuse nõuete rikkumisenä. Kummalgi juhul on erinevad õiguslikud tagajärjed, kuid mõlemal juhul tuleb majandushaldusasutusel tuvastada tegevusest loobumine või isiku nõuetele mittevastavus.

Esimesel juhul, st juhul kui isik loobub suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamisest, tuleb majandushaldusasutusel vastavalt MSÜS § 37 lg 1 p-le 2 tegevusluba kehtetuks tunnistada. MSÜS § 34 lg 1 kohaselt on majandustegevusest loobumise korral isikul kohustus sellest registripidajat teavitada. Kui isik seda ei tee, tuleb majandushaldusasutusel loobumise fakt tuvastada.

Teisel juhul, st juhul kus isik ei ole oma tegevust uute nõuetega tähtaegselt kooskõlla viinud ning ei ole teavitanud ka majandustegevusest loobumisest, tuleb majandushaldusasutusel viia läbi MSÜS § 47 jj sätestatud menetlus, kui nõuetele mittevastav isik tegutseb jätkuvalt majandustegevusega.

Eelnevast tulenevalt palume täpsustada, et tegevusluba ise lõppeda ei saa, vaid eelnõus tuleb selgelt välja tuua, kas isik peab esitama majandustegevusest loobumise teate või on majandushaldusasutusel endal kohustus tegutsemisest loobumise fakt tuvastada või tunnistatakse tema tegevusluba kehtetuks hoopis seetõttu, et tema tegevus ei vasta enam nõuetele.

6. **Eelnõu § 76** – vastavalt muudatusele asendatakse toiduseaduses koolieelse lasteasutuse mõiste lasteaia mõistega. Sellest tulenevalt ei ole lastehoidudel toidu käitlemiseks tegevusloa nõuet, kuid lasteaedadel on. Palume seletuskirjas tuua välja, millega on põhjendatud selline erinev kohtlemine ning kus on reguleeritud lastehoidudele kehtivad toidu käitlemise nõuded.

II. Normitehnilised ja keelemärkused

7. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisas esitatud eelnõu failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
minister

Lisa: Eelnõu fail Justiitsministeeriumi märkustega.

Helen Uustalu, 53 345 676, helen.uustalu@just.ee
Anu Suviste
Mariann Salomets
Mari Koik